

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Філософський факультет
Кафедра філософії та методології науки**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Зам. декана
філософського факультету
Комаха Л.Г.

«___» _____ 201__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної
власності» (Змістовий модуль 1«Методологія наукових та організація
наукових досліджень»)**

для студентів філософського факультету

галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	2016052 Політологія
освітній рівень	магістр
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	<u>2017/2018</u>
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	2.5
Мова викладання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: **Павлов Юрій Валерійович**, к.філос.н., доцент кафедри філософії та методології науки

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.

Розробники: **Павлов Юрій Валерійович**, к.філос.н., доцент кафедри філософії та методології науки

Затверджено «29» серпня 2017 р.

Зав. кафедри філософії та методології науки

_____ (Добронравова І.С.)

Протокол № 1 від «29» серпня 2017 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від «_____» _____ 201__ року №__

Голова науково-методичної комісії _____ (Маслікова І.І.)

«_____» _____ 20__ року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – ознайомлення студентів із сучасною методологією науки, здобуття ними знань з методології, методики та організації наукової діяльності, оволодіння студентами методологією пізнання для забезпечення їхньої професійної соціалізації як науковців для здійснення фахової науково-дослідницької роботи, ознайомлення студентів з основними аспектами захисту інтелектуальної власності.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

успішне опанування курсу «Філософія» і знання теоретичних основ фахової дисципліни

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» є обов'язковою навчальною дисципліною, що забезпечує отримання загальних компетентностей випускниками Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів. Першим модулем є «Методологія наукових та організація наукових досліджень». Для його викладання відведено 2,5 кредити (22 годин лекційних занять, 16 годин семінарських занять, 45 годин самостійної роботи студента). Заключна форма контролю – залік. В цьому модулі розкривається зміст понять «методологія», «методика», «методи дослідження», розуміння науки як дослідження, розглядаються конкретно-науковий, загально-науковий та філософський рівні методології. Окреслюється множина методологічних систем сучасної філософії науки. Розглядається структура теоретичного та емпіричного знання в єдності з методами теоретичного та емпіричного дослідження.

4. Завдання (навчальні цілі):

- ознайомити студентів з основами методології наукового пізнання та з методикою наукових досліджень;
- сформулювати цілісне уявлення про науково-дослідницький процес;
- забезпечити освоєння навиків формування і використання усвідомленої методологічної позиції наукового дослідження;
- вдосконалити вміння у пошуку, доборі й опрацюванні наукової інформації через точне формулюванні мети, задач і висновків дослідження.
- дати знання щодо об'єктів та суб'єктів інтелектуальної власності, законодавчого врегулювання відносин у сферах, що пов'язані із використанням об'єктів інтелектуальної власності, ознайомити із нормами міжнародного та вітчизняного законодавства у цій сфері, ефективними способами захисту прав інтелектуальної власності.

5. Результати навчання за дисципліною: (описуються з детальною достовірністю для розробки заходів оцінювання)

<i>Результат навчання</i> (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		<i>Методи викладання і навчання</i>	<i>Методи оцінювання</i>	<i>Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни</i>
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	складові системи засад науки: наукова картина світу, принципи, ідеали і норми наукового дослідження, філософські засади наукового дослідження, ознаки класичного, некласичного та постнекласичного типів наукової раціональності	<i>Лекція, самостійна робота</i>	<i>Тестова контрольна робота, підготовка реферату</i>	10
1.2	поняття наукового методу, методики та методології, підходи до класифікації основних методів наукового дослідження	<i>лекція, самостійна робота</i>	<i>тестова контрольна робота, підготовка реферату</i>	10
1.3	емпіричні, теоретичні, загальнонаукові методи і загальнонаукові методологічні принципи, їх еволюцію протягом розвитку науки	<i>лекція, самостійна робота</i>	<i>тестова контрольна робота, підготовка реферату</i>	10
1.4	методологічні моделі: гіпотетико-дедуктивну та емпіричну індуктивну, поняття факту, гіпотези і теорії, поняття абстрактних об'єктів теорії, процедури їхньої побудови (ідеалізація, конструювання), системну організацію абстрактних об'єктів (теоретичні схеми), роль фундаментальної і спеціальних теоретичних схем у дедуктивному розгортанні теорії	<i>лекція, самостійна робота</i>	<i>тестова контрольна робота, підготовка реферату</i>	10
	Вміти:			
2.1	розрізняти науку як систему знань, соціальний інститут та дослідницьку діяльність, розуміти історичну зміну системи засад науки як зміну типів наукової раціональності в	<i>семінари, самостійна робота</i>	<i>тестова контрольна робота, підготовка реферату</i>	5

	процесі глобальних наукових революцій			
2.2	розрізняти метод, методологію, методику, техніку; усвідомлювати багаторівневність методології науки, різноманітність конкретно-наукових методологій, розуміти норми наукового дослідження як методологічні принципи; використовувати вимоги до наукової теорії як загальнонаукові методологічні принципи	<i>семінари, самостійна робота</i>	<i>тестова контрольна робота, підготовка реферату</i>	10
2.4	розрізняти загальнонаукові та спеціальні, емпіричні та теоретичні, кількісні та якісні методи; розрізняти та застосовувати методологічні процедури верифікації, обґрунтування і фальсифікації, абдукцію і висновки до найкращого пояснення; розрізняти експеримент і спостереження, застосовувати процедури переходу від даних спостереження до емпіричних залежностей і наукових фактів;	<i>семінари, самостійна робота</i>	<i>тестова контрольна робота, підготовка реферату</i>	10
	Комунікація:			
3.1	використовувати власне знання іноземних мов для роботи з інформаційними інтернет-ресурсами, читати наукові тексти та критичну літературу в процесі підготовки до семінарських занять та написання реферату;	<i>семінари, самостійна робота</i>	<i>підготовка реферату</i>	5
3.2	презентувати результати здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, рефератів;	<i>семінари, самостійна робота</i>	<i>підготовка реферату</i>	10
3.3	вести полеміку стосовно науково-методологічних питань на основі володіння категоріально-поняттєвим апаратом сучасної науки	<i>семінари, самостійна робота</i>	<i>підготовка реферату</i>	5

	Автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та опрацювати інформацію з різних електронних та письмових джерел;	самостійна робота	підготовка реферату	5
4.2	вирішувати комплексні завдання, поставлені в індивідуальних роботах;	самостійна робота	підготовка реферату	5
4.3.	Самостійно приймати та обґрунтовувати власні рішення	самостійна робота	підготовка реферату	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін)

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	2.1	2.2	
Програмні результати навчання					

7. Структура курсу. Курс «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності» складається з двох частин. Викладачі кафедри філософії та методології науки забезпечують читання першої частини курсу «Методологія наукових досліджень». Аудиторні заняття з цієї частини курсу у кількості 22 годин лекцій та 8 годин семінарських занять передбачені за вісьмома темами. Форма контролю роботи на семінарах – тестова контрольна робота. Самостійна робота, запланована у обсязі 45 годин. Формою її контролю є підготовка реферату.

8. Схема формування оцінки:

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1 – 1.6), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1-2.6); (комунікація 3.1-3.3); (**автономність та відповідальність** 4.1-4.3), що складає 60% загальної оцінки.

8.1 Форми оцінювання студентів (за першу частину курсу – «Методологія наукових досліджень»): (зазначається перелік видів робіт та форм їх контролю / оцінювання із зазначенням Min. – рубіжної та Max. кількості балів чи відсотків)

- семестрове оцінювання:

1. **тестові контрольні роботи на семінарах** (мах. 10 балів, min. 5)
2. **реферати** (мах. 10 балів за один, min. 5 балів за один)

**3. підсумкова тестова контрольна робота (маж. 20 балів, мін. 5)
- підсумкове оцінювання (у формі заліку)**

Контрольні роботи на семінарах проводяться у формі тестів, кожен з яких складається з 10 питань. Кількість балів за кожне питання складає 1 бал. Підсумкова кількість балів, отриманих студентом за тест є арифметичною сумою балів за правильні відповіді, але вона не може бути меншою за 5 балів. В такому випадку тест вважається не складеним студентом і потребує перескладання.

Реферат оцінюється, виходячи з компетентностей, проявлених студентом на основі його самостійної роботи: здатності до автономної роботи та вміння шукати інформацію та послуговуватися нею. Теми рефератів дані в інформаційному додатку, а також можуть бути сформульовані студентом самостійно, виходячи з програми. Використання матеріалу з різних тем заохочується додатковими балами. Студент може підготувати більше, ніж один реферат.

Підсумкова тестова контрольна робота є письмовою відповіддю на 20 закритих тестових питань з усіх тем курсу. Максимальна кількість балів за цю роботу складає 20 балів, мінімальна – 5 балів.

Підсумкове оцінювання у формі заліку (підсумкова кількість балів з дисципліни (за першу частину курсу) складає максимум 70 балів), яка визначається як сума (проста або зважена) балів за систематичну роботу впродовж семестру. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і є арифметичною сумою балів, набраних студентом за 2 частини курсу. (Приклад розрахунку балів за першу частину курсу)

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) чи/або залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	30		30
<i>Максимум</i>	70		70

8.2 Організація оцінювання: (обов'язково зазначається порядок організації передбачених робочою навчальною програмою форм оцінювання із зазначенням, у тому числі, результатів навчання, опанування яких перевіряється конкретним оцінюванням).

Шкала відповідності

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно з можливістю повторного складання / Fail	35-59
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни / Fail	0-34
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва лекції	Кількість годин			
		лекції	семінари	самост. робота	Інші форми контр.
Змістовий модуль 1					
1	Наука і наукові дослідження в сучасному світі	2	2	6	
2	Загальна характеристика наукової методології	2		4	
3	Форми і методи емпіричного та теоретичного пізнання	4	2	6	
4	Методологічні принципи та концепції. Актуальні проблеми сучасної методології науки	4		8	
Змістовий модуль 2					
5	Система організації науково-пізнавальної діяльності	2		6	
6	Базова модель процесу наукового дослідження	2	2	6	
7	Пошук й опрацювання наукової інформації	2		4	
8	Кваліфікаційні роботи: підготовка, оформлення і захист. Методика підготовки й оформлення публікацій	2	2	5	
9	<i>Підсумкова комплексна контрольна робота</i>	2			
	УСЬОГО:	22	8	45	

Загальний обсяг **75** год. в тому числі:

Лекції – 22 год.

Семінари – 8 год.

Самостійна робота – 45 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна

- Добронравова І. С., Білоус Т. М., Комар О. В. Новітня філософія науки. – К., 2009.
- Добронравова І.С., Сидоренко Л.І. Філософія та методологія науки. Підручник. Київ: «Київський університет», 2008.
- Идеалы и нормы научного исследования. – Минск, 1981.
- Лудченко А.А. и др. Основы научных исследований: Учебное пособие. - К.: Т-во "Знання", КОО, 2000.
- Мороз І.В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення та захисту. - К., 1997.
- Колесников О. В. Основы научных исследований: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011.
- Никифоров А.Л. Философия науки: история и методология. – М., 1998.
- Основы науково-дослідної роботи: навчальний посібник для студентів, аспірантів та докторантів філософського факультету / Упоряд. А.Є. Конверський, В.І. Лубський, Т.Г. Горбаченко, В.А. Бугров, І.В. Кондратьєва; за ред. д-ра філос. Наук, проф. А.Є. Конверського. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2004.
- Степин В.С., Розов М.А., Горохов В.Г. Философия науки и техники. - М., 1997.
- Швырев В.С. Теоретическое и эмпирическое в научном познании. – М., 1978.
- Шейко В.М., Кушнаренко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 3-є вид., стер. – К.: Знання-Прес, 2003.

Додаткова:

- Баженов Л.Б. Строение и функции естественнонаучной теории.- М., 1986.
- Быков В.В. Научный эксперимент. - М., 1989.
- Добронравова І.С. Синергетика: становление нелинейного мышления. - К., 1990.
- Добронравова І.С. Норми наукового дослідження в нелінійному природознавстві // Філософська думка. 1999. №4. С.36-48.
- Добронравова І.С. Практична філософія науки. – Суми : Університетська книга, 2017.
- Довідник здобувача наукового ступеня: Зб. нормат. док. та інформ. матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації. / Упоряд. Ю.І. Цеков; Попереднє слово Р.В. Бойка. - К. : Ред. "Бюл. ВАК України", 1999.
- Кандидатська дисертація: принципи, методи, техніка, технологія: Навчальний посібник для аспірантів. /Скл. С.С. Єрмаков. - Х.: ХХІІІ, 1998.

- Кузин Ф.А. Магистерская диссертация: Методика написания, правила оформления и порядок защиты: Практическое пособие для студентов-магистрантов. - М.: Ось-85, 1997.
- Джеффри Р.К. Логика принятия решений. - М., 1972.
- Кун Т. Структура научных революций. – М.,1975.
- Лаудан Л. Наука и ценности. (Главы из книги.) // Современная философия науки. М., 1994.
- Лакатос И. Фальсификация и методология научно-исследовательских программ. –М.,1995.
- Основы научных исследований. Учебник для технических вузов. / Под ред. Кружова В.И., Попова В.В. - М.: Высшая школа, 1999.
- Поппер К. Логика и рост научного знания. - М., 1983.
- Степин В.С. Теоретическое знание. М., 2000.
- Фейерабенд П. Избранные работы по методологии науки. М., 1986.